

دی‌دگاه

شماره: ۴۶۷		موضوع: حد بهینه کاهش نرخ دلار در صورت پیشبرد موفق مذاکرات هسته ای
تاریخ: ۱۳۹۲/۰۷/۱۴		
تهیه و تنظیم: علی دینی ترکمانی		
توضیح اجمالی:		
رئیس کل بانک مرکزی اخیراً در مصاحبه ای اعلام کرد که نرخ ۳۰۰۰۰ ریالی دلار، کف قیمت ارز است. بنابراین، بانک مرکزی در چارچوب سیاست مدیریت ارزی خود اجازه کاهش بیشتر نرخ ارز را نمی دهد. این نظر دو دلیل می تواند داشته باشد. اول اینکه، کاهش نرخ ارز می تواند تاثیر منفی بر صادرات و تاثیر مثبت بر واردات بگذارد. این مهمترین نکته ای است که در چارچوب نظریه مقداری پول در اقتصاد باز و همینطور نظریه برابری در قدرت خرید ابراز می شود. دوم اینکه، شبکه بانکی و دولت در تثبیت نرخ ارز در میزان ۳۰۰۰۰ ریال ذی نفع است.		
نکات کلیدی:		
هدف از تعدیل نرخ ارز، کاهش کسری در حساب جاری و متعادل کردن شاخص های کلان اقتصادی است. اما اگر کاهش نرخ ارز از طریق سازوکار شاخص بندی ارز با قیمت ها تاثیر بیشتری بر کنترل تورم داشته باشد، عقلانیت اقتصادی بر استقبال از آن حکم می دهد. البته طبیعی است که این کاهش اگر مانند زمان پذیرش قطعنامه ۵۹۸ در سال ۱۳۶۷ ناگهانی باشد می تواند آثار سوئی بر اقتصاد بگذارد. اما، اگر آرام و برای مثال دست کم تا حد نرخ مرکز مبادله باشد نه تنها موجب گسیختگی اقتصادی نمی شود بلکه هم موجب کاهش قیمت ها می شود و هم امکان یکسان سازی نرخ ارز را فراهم می کند.		
۱. افزایش صادرات فی نفسه حایز اهمیت نیست. اهمیت آن در کمک به کاهش شکاف ارزی و کنترل فشارهای تورمی از این محل است. در غیر اینصورت، افزایش صادرات تبدیل به موضوعی صنفی می شود که نفعی برای کارگزاران درگیر آن دارد بدون آنکه نفع خاصی برای مردم داشته باشد. بنابراین، هر توسعه صادراتی به معنای پی گیری راهبرد توسعه ای صحیح نخواهد بود. توسعه صادرات زمانی مسیر مناسبی را طی می کند که موجب اشتغال زایی و کاهش شکاف ارزی شود. تجربه ماه های اخیر نشان می دهد که در شرایط خاص ناشی از افزایش فشار تحریم ها لزوماً منافع صادرکنندگان با منافع وارد کنندگان و مردم سازگار نیست. صادر کنندگان تمایل چندانی برای عرضه ارز به نرخ مرکز مبادلات ندارند و بنابراین با چنین تمایلی گامی در جهت کاهش شکاف ارزی و تنظیم بازار ارز بر نمی دارند.		
۲. اینکه به دلایل مذکور کاهش نرخ ارز در شرایط فعلی تاثیر مهمی بر کاهش تورم به عنوان یکی از اهداف مهم اقتصادی می گذارد، تردیدی نیست. با وجود این چرا بانک مرکزی از آن روی بر می تابد؟ شاید پاسخ در منافع شبکه بانکی نهفته باشد که بخشی از دارایی هایش به دلار است و کاهش نرخ دلار موجب کاهش ارزش دارایی ها و درآمد حاصل از فروش آن می شود. اگر چنین حدسی صحیح باشد، در اینصورت باید بانک مرکزی شبکه بانکی را به گونه ای مدیریت کند که به جای درگیر شدن در خرید و فروش بلندمدت ارز و دامن زدن به نوسانات رو به بالای نرخ ارز، بایستی سیاست تامین ارز مورد نیاز متقاضیان را بدون برخورد سوداگرانه و همچنین سرمایه گذاری مشترک با بنگاه های تولیدی و حمایت از رشد بخش های مولد اقتصادی را در پیش گیرد.		
تأیید رئیس گروه مشاوران:		تأیید رئیس مؤسسه: